

To taub txog txoj kev pab txhawb nqa thaum yau

(Understanding the Early Intervention System — Hmong version)

Txoj kev pab txhawb nqa thaum yau yog dab tsi?

Txoj kev pab txhawb nqa thaum yau yog ib txoj kev uas muab ntau cov kev pab coj los koom ua ke los txhawb ib tug me nyuam txoj kev hlob thiab kev txawj ntshe thiab pab tsev neeg rau thaum tus me nyuam loj sai heev. Nyob hauv xeev Minnesota, thawj qhov chaw tswj hwm txoj kev pab no kuj yog xeev Minnesota fab kev kawm ntawv (Minnesota Department of Education). Cov kev pab txhawb nqa thaum yau rau cov me nyuam muaj cai tau uas muaj hnub nyoog txij thaum yug tau mus rau 3 xyoos thiab lawv tsev neeg yog cov uas tseem fwm tau teev tseg nyob hauv tsab cai kawm ntawv ntawm tib neeg tsis taus. Lub hom phiaj ntawm cov kev pab txhawb nqa thaum yau yog:

1. Txhawb txoj kev loj hlob ntawm cov me nyuam mos thiab cov mus taus kev uas muaj kev loj hlob qeeb los yog muaj qhov tsis taus
2. Txo qhov xav tau cov kev kawm ntawv tshwj xeeb thiab cov kev pab cuam nrog ntawm cov me nyuam mos thiab cov mus taus kev uas muaj qhov tsis taus kom tsawg zog tom qab lawv nto lub hnub nyoog mus kawm ntawv lawm
3. Pab kom cov tib neeg muaj qhov tsis taus muaj lub zog ntau li yuav ntau tau mus muaj lub neej nyob tau tus kheej nrog zej zog
4. Txhawb tsev neeg rab peev xwm kom ua tau raws li qhov xav tau ntawm cov me nyuam mos thiab cov mus taus kev uas muaj qhov kev loj hlob qeeb los yog muaj qhov tsis taus

Txoj kev pab txhawb nqa thaum yau muaj dab tsi nrog?

Cov kev pab txhawb nqa thaum yau no yuav muab coj los txheeb xyuas nyob hauv txoj kev npaj kev pab rau ib tsev neeg (Individualized Family Services Plan) uas yog tsim los pab rau koj tus me nyuam thiab koj tsev neeg. Cov kws muab cov kev pab txhawb nqa thaum yau yuav nrog tsev neeg tham thiab xyuas meej pem tias lawv tau muab cov kev pab thiab muab zej zog txoj kev txhawb nqa tib sis, nrog rau tsev neeg cov kev txhawb nqa, coj los koom ua ke kom pab tau raws li qhov koj tus me nyuam thiab koj tsev neeg xav tau. Txhua yam kev pab txhawb nqa yuav tsum tsim los txhawb kom tus me nyuam muaj txoj kev loj hlob zoo raws li koj txoj kev tu nws txhua hnub. Txoj kev muab cov kev pab txhawb nqa los pab tus me nyuam kuj nyob ntawm koj siab nyiam thiab xwb thiab koj muaj cuab kav xaiv tau hom kev pab twg koj tus me nyuam thiab koj tsev neeg yuav tau txais. Cov kev pab txhawb nqa thaum yau uas muab los pab rau tsev neeg yam tsis raug nqi dab tsi yuav yog:

- Cov cuab yeej technology/cov kev pab cuab yeej
- Cov kev pab kho kev noj qab haus huv
- Kev cob qhia kev noj zaub mov
- Kev qhia xyaum kom ib cev muag
- Kev tuav cov kev pab
- Kev qhia tshwj xeeb
- Cov kev pab thauj mus los
- Cov kev pab rau kev tsis hnov lus
- Lwm yam raws li xav tau
- Kev qhia xyaum kom tes taw muag
- Cov kev pab ntsuas laj lim tswv yim
- Cov kev pab tib neeg
- Cov kev pab kev hais lus thiab siv lus

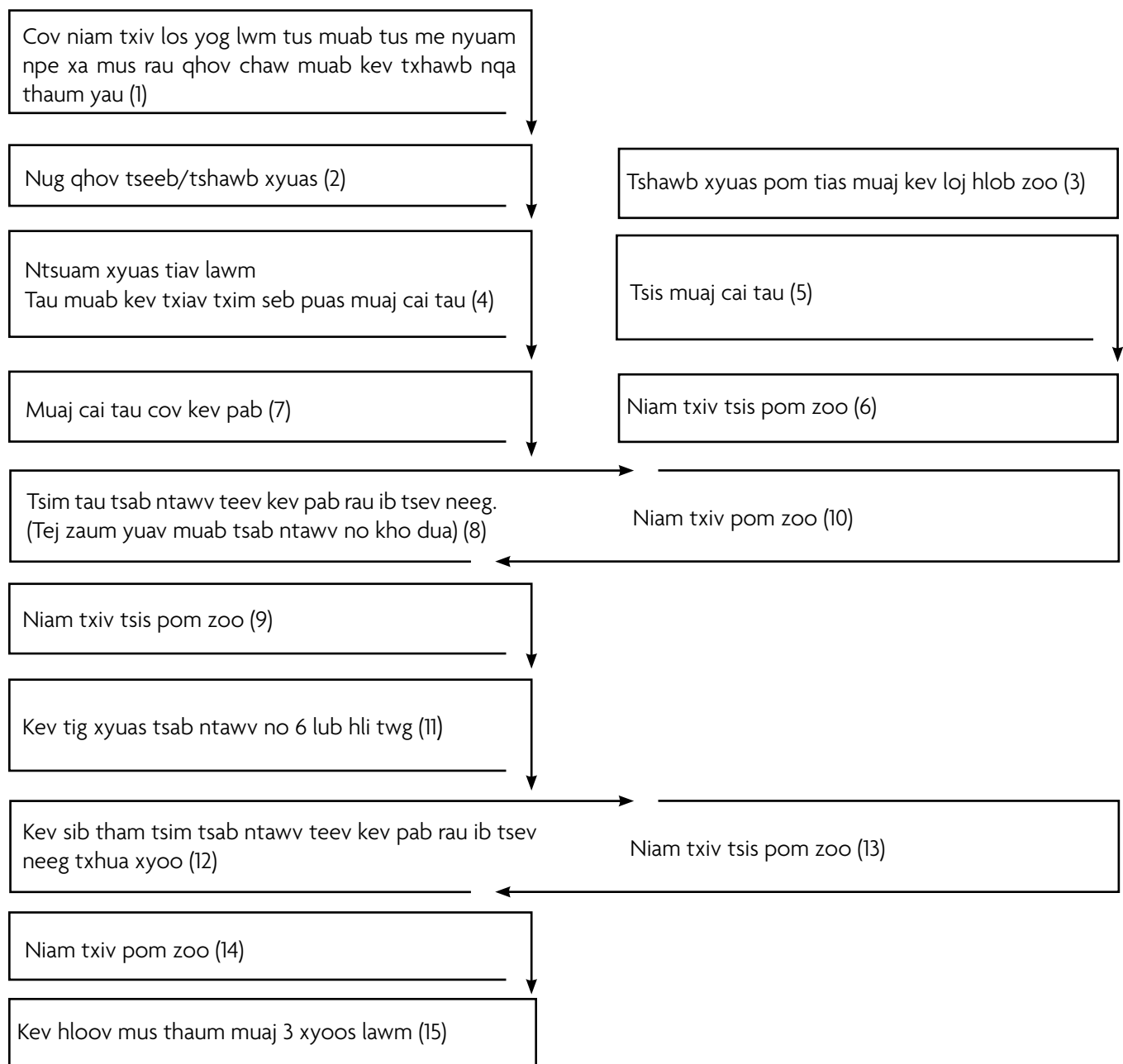
- Kev qhia xyaum rau tsev neeg, kev cob qhia rau tsev neeg, thiab kev mus saib hauv vaj hauv tsev
- Cov kev pab kho mob rau fab kev tshuaj xyuas mob los yog ntsuam xyuas mob
- Cov kev pab qhov pom kev, paub ib ncig thiab kev mus los

To taub txog txoj kev lis dej num hauv cov kev pab txhawb nqa thaum yau

Cov lus piav qhia me ntsis rau cov niam txiv

Cov qib lus hais hauv qab no yog cov lus qhia me ntsis txog txoj kev lis dej num hauv txoj kev pab txhawb nqa thaum yau. Cov lus no tsis yog muab koj los hais qhia txhua kauj nruam los yog qhia kom txhij txhua. Cov lus no tsuas qhia qhov yuav tshwm sim los txij li thaum tau xa tus me nyuam npe mus muab kev ntsuam xyuas mus txog rau thaum tus me nyuam hlob muaj 3 xyoos.

Txoj kev lis dej num no yuav pib thaum muaj ib tug twg (xws li niam txiv, ib tug hauv tsev neeg, tus zov me nyuam, tus kws kho mob) muab tus me nyuam lub npe xa tawm mus muab kev ntsuam xyuas thawj zaug. (Tseem muaj cov lus los piav txog ib qib zuj zus mus txog rau thaum tau txais kev pab lawm.)

Txoj kev pab no yuav mus zoo li cas

1. Cov niam txiv, tsev neeg, cov kws kho mob, cov tsev kho mob, cov kws saib mob pej xeem, los yog cov chaw zov me nyuam –txhua tus muaj cuab kav xa tau tus me nyuam npe mus rau qhov chaw muab kev txhawb nqa thaum yau.
2. Tom qab ob hnuv uas tau xa npe mus lawm, ib tug hauv qhov chaw muab kev txhawb nqa thaum yau yuav hu tuaj nrog koj tham txog koj cov kev txawj xeeb. Tus no hu ua tus tuav cov kev pab los yog tus tswj cov kev pab rau tsev neeg. Tus tuav kev pab-tus tswj kev pab rau tsev neeg yuav nug koj seb koj tus me nyuam puas tau muaj kev tshuaj pom thiab tej zaum yuav ntaus xov tooj tuaj nrog koj tham kom koj teb cov lus nug me ntsis. Raws li cov lus koj tau hais qhia, lawv yuav txiav txim siab seb puas yuav ua ib qho kev ntsuam xyuas txhua nrho los yog pib ua ib qho tshawb xyuas xwb. Koj yuav tsum tso cai ua ntawv zias ua ntej thaum pab neeg ntsuam xyuas no yuav muaj cuab kav ua tau. Yog lawv tau txiav txim siab ua ntej lawm tias yuav tau ntsuam xyuas, lawv yuav muab koj tus me nyuam txoj kev loj hlob no coj los xyuas kom tseeb tseeb.
3. Yog qhov tshawb xyuas pom tias koj tus me nyuam yeej loj hlob zoo ces, pab neeg ntsuam xyuas no muaj cuab kav taw qhia koj mus rau lwm cov kev pab muaj nyob hauv koj lub zej zog. Koj tseem muaj cuab kav hais kom pab neeg ntsuam xyuas no rov tuaj xyuas koj tus me nyuam txoj kev loj hlob rau lwm lub sij hawm tom ntej ntxiv. Yog koj ho tsis pom zoo raws li pab no hais los, koj muaj cai hais kom lawv muab kev ntsuam xyuas txhua nrho.
4. Yuav tsum muab kev ntsuam xyuas teem rau lub sij hawm yooj yim rau koj. Thaum tau xa tus me nyuam npe tawm lawm, pab neeg ntsuam xyuas no tsuas muaj 45 hnuv los ntsuam xyuas kom tiav. Ib pab kws txuj yuav ntsib koj los xyuas qhov ntsuam xyuas tau thiab txheeb xyuas seb koj tus me nyuam puas yuav tau cov kev pab txhawb nqa thaum yau.
5. Yog koj tus me nyuam tsis muaj cai tau ces, ib tug hauv pab no yuav qhia koj mus rau cov kev pab nyob hauv zej zog uas tej zaum yuav muaj los pab tau. Tej zaum koj tseem yuav hais kom pab neeg no rov tuaj xyuas koj tus me nyuam txoj kev loj hlob ntxiv nyob rau ib lub sij hawm tom ntej.
6. Yog koj tsis pom zoo raws li qhov ntsuam xyuas tau los yog qhov tau txiav txim siab tias koj tus me nyuam tsis muaj cai tau, koj muaj cai hais kom muaj kev ntsuam xyuas faj seeb txog kev kawm (Independent Educational Evaluation (IEE)). Ib tug uas tsis ua hauj lwm rau tsev kawm ntawv yuav los ua qhov ntsuam xyuas no. Tsev kawm ntawv yuav tsum them qhov nqi ntsuam xyuas no los yog qhia tau nyob hauv kev kho ob tog lus tias qhov tsev kawm ntawv ntsuam xyuas tau ntawd yeej raug lawm (saib rau phab 4 hais txog kev muaj cai hais hauv kev kawm ntawv tshwj xeeb).
7. Yog koj thiab tsev kawm ntawv pom zoo tias koj tus me nyuam muaj cai tau cov kev pab, koj thiab cov lis hauj lwm txhawb nqa thaum yau yuav sib tham sau tsab ntawv npaj kev pab rau ib tsev neeg (Individualized Family Service Plan) uas yog tsab pheej hu ua tsab IFSP. Kev sib tham no yuav tsum muaj nyob hauv 45 hnuv txij thaum tau xa tus me nyuam npe mus muab kev ntsuam xyuas lawm.
8. Koj yuav lis hauj lwm nrog lwm tus nyob hauv pawg neeg no los txheeb xyuas qhov yuav tshwm sim tau rau koj tus me nyuam thiab, yog koj pom zoo, qhov yuav tshwm sim tau rau koj tsev neeg. Qhov yuav tshwm sim tau no yuav muab coj los xyuas raws li qhov xav tau uas tau txheeb pom thaum tab tom ntsuam xyuas ntawd. Tsab IFSP no yuav xub teev qhov yuav tshwm sim tau, cov kev pab thiab cov kev txhawb nqa uas yuav muab tuaj pab, thaum twg mam muaj cov kev pab no tawm tuaj thiab teev tus tuav cov kev pab no lub npe nrog. Koj yuav tau kos npe rau tsab IFSP no ua ntej yuav pib muab tau cov kev pab tawm tuaj.
9. Yog koj tsis pom zoo raws li tsab IFSP no hais, koj muaj cuab kav hais kom pab neeg npaj cov kev pab no tuaj sib tham los daws qhov koj tsis pom zoo ntawd. Ntxiv mus, tej zaum koj yuav hais kom muaj lub rooj kho lus. Yog koj tseem tsis tau pom zoo thiab, koj muaj cuab kav siv koj txoj kev hais cai.

10. Yog koj pom zoo raws li tsab IFSP lawm, cov kev pab no yuav tsum muaj tawm tuaj tom qab koj tau kos npe pom zoo lawm. Yog koj muaj lus nug los yog muaj kev txhawj xeeb hais txog cov kev pab no, koj muaj cuab kav hu mus nrog tus tuav cov kev pab no tham tau.
11. Yuav tau muab tsab IFSP no coj los xyuas dua 6 lub hlis twg los xam seb koj tus me nyuam ua tau li cas raws li qhov yuav tshwm sim tau lawm. Qhov no yuav yog kev sib tham ntawm koj thiab tus tuav cov kev pab los yog nrog lwm cov uas tau tuaj npaj tsab ntawv no tham. Koj yuav txiav txim siab seb yuav tau hloov qhov yuav tshwm sim tau los yog cov kev pab dab tsi.
12. Kev sib tham tsim tsab IFSP no yuav tsum muaj ib xyoos twg ib zaug. Pab neeg npaj tsab ntawv no yuav tig xyuas qhov koj tus me nyuam ua tau raws li qhov xav tias yuav tshwm sim tau uas tau sau tseg thiab sau dua qhov yuav tshwm sim tau tshiab raws li xam tau. Tej zaum kuj tseem yuav muaj qhov tsev neeg xav kom tshwm sim tau tshiab li qhov koj tsev neeg xav tau hais txog koj tus me nyuam txoj kev loj hlob. Tej zaum yuav tau hloov cov kev pab tib yam nkaus.
13. Yog koj tsis pom zoo raws li qhov tau hloov nyob hauv tsab IFSP tshiab ces, muab qhov koj txhawj txog coj los nrog tus tuav cov kev pab tham. Tej zaum koj yuav hais kom muaj rooj kho lus los tau. Yog koj tseem tsis tau zoo siab tom qab tau sib kho lus lawm, koj muaj cuab kav siv koj txoj kev hais cai mus ntxiv. Lub tsam thawj koj sam sim tham txog qhov koj tsis pom zoo ntawd, koj tus me nyuam yuav tau txais cov kev pab uas teev muaj nyob hauv tsab IFSP tas lawm.
14. Yog koj pom zoo raws li qhov tau hloov lawm, koj tus me nyuam yuav tau txais cov kev pab txhawb nqa thaum yau raws li tsab tshiab.
15. Thaum koj tus me nyuam muaj 3 xyoos, koj tus me nyuam yuav hloov mus rau cov kev pab raws li tsab cai kawm ntawv ntawm tib neeg tsis taus (tsab cai IDEA) hais nyob hauv phaj B lawm, yog koj tus me nyuam muaj cai tau. Pab neeg npaj tsab IFSP yuav tsum muaj ib lub rooj sib tham nrog koj hais txog qhov hloov mus no yam sai yog 3 lub hlis ua ntej thaum yuav txog koj tus me nyuam lub hnuv yug 3 xyoos. Yog koj tus me nyuam tseem muaj cai tau cov kev pab hais nyob hauv tsab cai IDEA phaj B, pab no yuav los nrog koj tham txog cov kev pab ntawd. Yog koj tus me nyuam tsis muaj cai tau lawm los, pab no yuav los nrog koj tham txog cov kev pab nyob hauv zej zog uas tej zaum yuav muaj los pab rau koj thiab koj tus me nyuam.

Yog koj tsis pom zoo nrog tej yam dab tsi nyob hauv txoj kev muab cov kev pab rau koj tus me nyuam, tej zaum koj yuav hais kom muaj kev sib tham kho lus, kev xab thooj, kev coj sib tham npaj tsab ntawv IFSP los yog kev kho ob tog lus los tau. Koj muaj cuab kav hu tau rau koom haum Pacer Center thaum twg los tau thiab nrog ib tug pab thooj tswv yim tham kom koj paub ntau tshaj no ntxiv.

Key muaj cai hais

Key kho raws txoj cai no tiv thaiv niam txiv txoj cai los tawm tswv yim rau lawv tus me nyuam txoj kev kawm thiab siv cov hau kev los daws qhov tsis sib pom zoo. Thaum cov niam txiv thiab cov koog tsev kawm ntawv tsis sib pom zoo lawm, tej zaum lawv yuav hais kom muaj kev sib kho ncaj ncees los mus daws cov teeb meem ntawd. Kev xab thooj los yuav tsum muaj rau ob tog los sib kho.

Key xab thooj yog ib lub rooj sib tham ntawm cov niam txiv thiab koog tsev kawm ntawv uas yog muaj ib tug tsis tuaj tog twg, hu ua tus kho lus, los pab kom ob tog tig los pom zoo qhov ob tog yuav tau.

Key kho ob tog lus ncaj ncees yog ib lub rooj sib tham ntawm cov niam txiv thiab koog tsev kawm ntawv. Nyias yuav hais raws li qhov nyias xav tau, thiab yuav muaj ib tug kws txiav txim tuaj hnov ob tog lus los txiav txim tus me nyuam txoj kev kawm ntawm raws li tsab cai tau hais kom muaj.

Koog tsev kawm ntawv yuav tsum muab ib daim qauv ntawm tsab ntawv hais txog tus txheej txheem ua raws txoj cai kawm ntawv tshwj xeeb. Daim ntawv no hais tawm cov kauj nruam kho cov lus nyob hauv txoj kev kho ob tog lus thiab kev xab thooj. Tsev kawm ntawv yuav tsum muab ib daim qauv no rau cov niam txiv thaum xa lawv tus me nyuam npe tawm thawj zaug mus muab kev ntsuam xyuas thiab txhua zaus uas tsev kawm ntawv sau ntawv ceeb toom niam txiv hais txog lub rooj sib tham npaj kev kawm ntawv tus kheej rau lawv tus me nyuam.